

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู และเพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยนำเสนอผลตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

5.1.1 . โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของโปรแกรม 2) จุดหมายของโปรแกรม 3) สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามจุดหมายของโปรแกรม 4) สาระที่ใช้ในการพัฒนา มีโครงสร้างเนื้อหาจำนวน 5 แผน ดังนี้ แผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1: ทักษะการกำหนดปัญหา แผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2: ทักษะการทบทวนสารสนเทศ แผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3: ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล แผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4: ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และ แผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5: ทักษะการลงข้อสรุป 5) โครงสร้างของสาระที่ใช้ในการฝึกอบรมพัฒนา ใช้เวลาทั้งสิ้น 60 ชั่วโมง 6) กิจกรรมการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน คือ ค้นหาจุดที่ต้องพัฒนา สร้างเสริมสิ่งใหม่ ฝึกปฏิบัติ และนำไปใช้ และ 7) สื่อ / แหล่งเรียนรู้ในการอบรมพัฒนา โดยโปรแกรมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 87.27/80.65

5.1.2 ผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู หลังการฝึกอบรมนักศึกษาครูมีความรู้ และทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ผลการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู

5.2.1.1 ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน นักศึกษาครูขาดทักษะการกำหนดปัญหาที่นำไปสู่การตั้งประเด็นการวิจัย ทักษะการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เทคนิคการสืบค้นและแนวทางการศึกษาประเด็นให้สอดคล้องกับการข้อห้วิจัย ความเข้าใจวิธีการเก็บข้อมูลและการหาค่าสถิติทดสอบจำเป็น ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และวิธีการอ่านและแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการลงข้อสรุป จำเป็นต้องได้รับการถ่ายทอดความรู้ การศึกษาค้นคว้าในการพัฒนาตนเอง และที่สำคัญอย่างยิ่งต้องได้รับการฝึกฝนในหลากหลายสถานการณ์ปัญหา เพื่อให้เกิดทักษะและประสบการณ์ รวมถึงเจตคติทางลบของนักศึกษาครูที่มีต่อการวิจัย เช่น คิดว่าเป็นเรื่องยากเกินกว่าจะเข้าใจ เป็นการสร้างภาระ มีการปฏิบัติหลายขั้นตอน มีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งความยุ่งยากในการเขียนรายงานที่เป็นรูปแบบเชิงวิชาการ เป็นต้น จึงปิดกั้นความคิดตนเอง ไม่เปิดโอกาสในการเรียนรู้และไม่พัฒนาตนเอง รวมถึงการมีแหล่งค้นคว้า ให้คัดลอกผลงานวิจัยอย่างแพร่หลาย ทำให้ขาดความตระหนักในการพัฒนาตนเอง จึงทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 8-9) ที่เสนอว่า ขั้นตอนของการวิจัยเริ่มจากการเลือกหัวข้อปัญหา ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Creswell (2012, pp. 7-8) ได้เสนอว่า ขั้นตอนในการทำวิจัยประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือการกำหนดปัญหา การทบทวนวรรณกรรม การกำหนดวัตถุประสงค์ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตีความข้อมูล และการเขียนรายงานและการประเมินงานวิจัย ซึ่งการทำวิจัยตามขั้นตอนเหล่านี้ได้จำเป็นต้องมีทักษะในการทำวิจัยตามขั้นตอนนั้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล วรคำ และคณะ (2558, น. 84-85) ที่พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับทักษะการวิจัยของนักศึกษาครู ทักษะที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล และทักษะการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดทักษะการวิเคราะห์งาน และนักศึกษาใช้การคัดลอกและวาง ในการค้นคว้าหาข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวนั ประภา เชื้อสาธุชน (2558, น. 2-9) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง ในด้านการนำนวัตกรรมไปใช้และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน การเลือก/สร้าง

นวัตกรรม การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล/สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการเขียนรายงานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manchishi et al. (2015, p. 126) ที่พบว่าข้อผิดพลาดทั่วไปในการเขียนโครงร่างวิจัยของนักศึกษา คือ นักศึกษาเลือกหัวข้อกว้างเกินไป ไม่ชัดเจนในการระบุปัญหา การใช้คำศัพท์เฉพาะทางวิจัยไม่ถูกต้อง การเขียนอ้างอิงผิดรูปแบบ และการเขียนคัดลอกวรรณกรรม ดังนั้นจำเป็นต้องมีการทบทวนการสอนหลักสูตรการเขียนโครงร่างการวิจัยให้กับนักศึกษา

5.2.1.2 ผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู พบว่า องค์ประกอบของโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของโปรแกรม 2) จุดหมายของโปรแกรม 3) สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามจุดหมายของโปรแกรม 4) สารที่ใช้ในการพัฒนา 5) โครงสร้างของสารที่ใช้ในการฝึกอบรมพัฒนา 6) กิจกรรมการพัฒนา และ 7) สื่อ / แหล่งเรียนรู้ในการอบรมพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมนั้นเป็นการพัฒนาขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้รู้ หรือผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียน สามารถเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา จุดมุ่งหมาย กิจกรรม สื่อ การประเมินผล เป็นต้น และนำไปใช้ฝึกอบรมให้เกิดผลตามจุดหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างแท้จริง กล่าวคือ องค์ประกอบทั้ง 7 ในโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู จะเป็นแนวทางให้กับผู้สนใจหรือผู้นำไปใช้ สามารถดำเนินการฝึกอบรมให้เกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพที่สุด ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา นักศึกษาครูให้เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการวิจัย ตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภาได้กำหนดไว้ให้สามารถทำหน้าที่ของครูได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Boone (1992, p. 66) และแนวคิดของ Caffarella (1994, pp. 17-22) ได้เสนอไว้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วยการจัดทำแผนการออกแบบ กำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินการ การสร้างแผนการเรียนการสอน และการตรวจสอบและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณารุ่งเรืองวิชกุล (2556, น. 184-187) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมา หลักการ ลักษณะสำคัญ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และสภาพบ่งชี้การบรรลุเป้าหมาย

5.2.1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{x}=4.48$, S.D.=0.55) และความเป็นไปได้ระดับมาก ($\bar{x}=4.48$, S.D.=0.51) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูได้ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการ

พัฒนาโปรแกรมทักษะการวิจัยและจิตวิทยาการเรียนรู้ จึงทำให้ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการและสอดคล้องกับทักษะที่พัฒนา โดยคำนึงถึงเครื่องมือ กิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ต่าง ๆ ที่เริ่มจากรูปธรรมที่ผู้เข้าอบรมสามารถที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจได้โดยไม่ยาก ประกอบกับโครงสร้างในการฝึกอบรมที่คำนึงถึงทฤษฎีการเรียนรู้ตามช่วงวัยของผู้เข้ารับการอบรมด้วย จึงทำให้ผลการประเมินโปรแกรมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก อย่างไรก็ตามในการพัฒนาโปรแกรมส่วนใหญ่จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย นั่นคือ ต้องพิจารณาประเด็นที่ต้องเพิ่มเติมให้ครอบคลุม สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, น. 178-180) และ Boyle (1981, cited in Boone, 1992) ที่เสนอว่า ลักษณะที่สำคัญการประเมินโปรแกรม ได้แก่ คุณภาพ ความสำคัญ การใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีส่วนในการประเมิน ควรเป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมิน หรือผู้ที่ต้องการใช้รูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาส ศรีจันทร์ (2560, น. 126-144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติชัย ปัญญารมย์ (2560, น. 154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะนักวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินตัวบ่งชี้สมรรถนะนักวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของสมรรถนะและตัวบ่งชี้ที่นักวิจัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.1.4 การหาประสิทธิภาพของโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู

ผลการหาประสิทธิภาพโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู มีค่าเท่ากับ 87.27/80.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ได้พัฒนาตามขั้นตอนการพัฒนา โดยศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งการออกแบบกิจกรรม จิตวิทยาในการเรียนรู้ เป็นต้น ทำให้ได้กิจกรรมและขั้นตอนต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการพัฒนาทักษะและความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้ อีกทั้งการเรียงลำดับกิจกรรม และเนื้อหาที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน จึงทำให้การวัดและประเมินผลในระหว่างฝึกอบรมทั้ง 5 แผนการจัดกิจกรรมและหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 7-9) และ ปิยะธิดา ปัญญา (2560, น. 53) ที่เสนอว่าการผลิตนวัตกรรม สื่อ หรือชุดการสอนนั้นก่อนนำไปใช้จริง นวัตกรรม สื่อ หรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นนั้น จะต้องมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริภรณ์ มะเลโลหิต (2560, น. 159-

183) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมครูนักวิจัยในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับ นิสิตวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมครูนักวิจัย ในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนิสิตวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยทักษิณ เท่ากับ 82.05/85.89 แสดงว่ารูปแบบการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

5.2.2 ผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู

5.2.2.1 นักศึกษาครูมีคะแนนทักษะการวิจัยในชั้นเรียนและคะแนนผลสัมฤทธิ์การวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้โปรแกรมฝึกอบรมนั้นเป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและมีการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นเมื่อนำมาใช้กับผู้เข้าอบรมจึงทำให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะและผลสัมฤทธิ์การวิจัย ในชั้นเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อีกทั้งการฝึกอบรมเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้จากการกระทำ ใช้สถานการณ์จริงมาสู่การปฏิบัติ จึงทำให้เกิดแรงขับ และเป็นไปตามกฎของการฝึกหัด (law of exercise) ยิ่งมีการกระทำซ้ำ ๆ หรือมีการฝึกหัดมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้บุคคลมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมได้อย่างชัดเจนมั่นคงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thorndike ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกฎของการฝึกหัดว่า การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีนั้น ต้องผ่านกระบวนการฝึกหัด การให้ผู้เรียนฝึกทำซ้ำหลาย ๆ ครั้งจะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ และควรให้ผู้เรียนได้รับทราบผลการกระทำของตนเอง (feedback) มีการยกย่องชมเชยหรือการได้รับรางวัล (reward) เมื่อทำได้ถูกต้อง การฝึกหัดโดยไม่ทราบผลของการกระทำ (blind practice) จะไม่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้เลย สอดคล้องงานวิจัยของ จุฑามาส ศรีจางงค์ (2560, น. 126-144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alfakih (2017, pp. 1-6) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการจัดทำข้อเสนอการวิจัยในสาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอนภาษาอาหรับพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมมีคะแนนทักษะการวิจัยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

5.2.2.2 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อโปรแกรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู เป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษา

ได้มีความเข้าใจมากขึ้น และเป็นการลงมือปฏิบัติในทุกขั้นตอนของกิจกรรมวิจัย เปิดโอกาสให้นักศึกษาครูได้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น นำปัญหาจากสถานการณ์จริงที่พบมาใช้ในการทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติทักษะการวิจัยจากความต้องการของนักศึกษา ประกอบกับนักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จึงทำให้มีความตั้งใจและสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในการทำรายงานวิจัยตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในอนาคต อีกทั้งกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับความสนใจและนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970, pp. 69 – 80) ได้เสนอว่ามนุษย์ทุกคน มีความต้องการที่จำเป็นเหมือนกัน ได้แก่ ความต้องการด้านร่างกายหรือด้านกายภาพ (Physiological Needs) ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Need) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ (Self- Esteem Need) ความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิต (Self-Actualization Needs) แต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้นตอน ดังนั้นถ้าบุคคลได้รับการตอบสนองตามความต้องการก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริภรณ์ มะเลโลทิต (2560, น. 159-183) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมครูนักวิจัยในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนิสิตวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ความความพึงพอใจของนิสิตวิชาชีพครูภาษาอังกฤษที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556, น. 187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าข้าราชการครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การนำโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูไปใช้ ผู้ใช้ต้องศึกษาขั้นตอนกระบวนการ ทำความเข้าใจในแต่ละกิจกรรม เตรียมสื่อ อุปกรณ์ ใบบงาน ใบกิจกรรม ให้เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม รวมถึงสามารถปรับกิจกรรมและระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม และความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.3.1.2 การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูควรมีการสร้างควมตระหนักให้กับผู้เข้าฝึกอบรม เกี่ยวกับคุณค่าของการฝึกอบรม

5.3.1.3 การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมควรเป็นประเด็นปัญหาที่นักศึกษาครูสนใจและใช้ในการทำกิจกรรมฝึกอบรมต่อเนื่องจนสิ้นสุดการฝึกอบรม

5.3.1.4 การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับทักษะการวิจัยและแนวทางในการพัฒนาทักษะ โดยผู้ฝึกอบรมควรให้เวลาและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แนะเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสามารถพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเฉพาะในแต่ละทักษะและควรเริ่มพัฒนา นักศึกษาครูตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 โดยพัฒนาทักษะที่จำเป็น เพิ่มความลุ่มลึกของสาระให้เหมาะสมกับระดับชั้นปีที่เพิ่มขึ้น

5.3.2.2 การพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสามารถกระทำได้ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ควรพัฒนารูปแบบที่น่าสนใจ กิจกรรมที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และศักยภาพของผู้เรียน

5.3.2.3 ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

5.3.2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะและความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู

5.3.2.5 ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู